

Asia: VN/16660/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi avoimen datan direktiivin täytäntöönpanoa koskevasta lainsäädännöstä

Tiedonhallintalain ja julkisuuslain muutokset

Onko ehdotuksella vaikutuksia, joita ei ole vielä tunnistettu, erityisesti lakien soveltamisalassa oleviin organisaatioihin? Millaisista vaikutuksista on kyse tai miten niitä olisi mahdollista arvioida tarkemmin?

-

Ehdotuksessa ja direktiivissä ei velvoiteta rajapintojen, jotka olisivat nimenomaan avoimia, käyttöön. Mitä mieltä olette väitteestä, että viranomaiset oman harkintansa mukaan käyttäisivät avoimia rajapintoja joka tapauksessa silloin, kun se on tarkoituksenmukaista?

Avoimien rajapintojen käyttöön on vaikuttanut rajapintojen kustannukset suhteessa tietoaineistojen hankkimiseksi muilla keinoilla. Jos rajapintojen käyttö on maksutonta viranomaisten kesken, niin avoimien rajapintojen käyttö tulisi olla ensisijainen ratkaisu.

Onko ehdotettujen muutosten johdosta tarpeen muuttaa myös jotain erityislainsäädäntöä, jota ei esitysluonnoksessa ole tunnistettu?

-

Laki eräiden julkisten yritysten tietojen uudelleenkäytöstä

Kommentit laista eräiden julkisten yritysten tietojen uudelleenkäytöstä kokonaisuutena.

-

Millaisiin yrityksiin toimialallanne tai alueellanne ehdotettu laki tulisi sovellettavaksi?

-

Tunnistatteko julkisia yrityksiä koskevaa sääntelyä, jota olisi ehdotetun lain johdosta muutettava tai joka on sen kanssa ristiriidassa?

-

Onko tiedossanne sääntelyä, joka velvoittaa ehdotetun lain soveltamisalassa olevia julkisia yrityksiä antamaan niiden hallussa olevia asiakirjoja uudelleenkäytettäväksi?

-

Onko tiedossanne sääntelyä, joka velvoittaa ehdotetun lain soveltamisalassa olevia julkisia yrityksiä julkaisemaan tai julkistamaan niiden hallussa olevia asiakirjoja, mutta jonka tosiasiallisena tarkoituksena tai vaikutuksena on tietojen uudelleenkäyttö kaupallisiin tai muihin tarkoituksiin?

-

Onko ehdotetun lain soveltamisalassa oleviin yrityksiin tai muihin toimijoihin sellaisia vaikutuksia, joita ei ole tunnistettu? Millaisista vaikutuksista on kyse tai miten niitä olisi mahdollista arvioida tarkemmin?

-

Onko asiakirjojen uudelleenkäytön salliminen ominaista tai olennaista jonkin ehdotetun lain soveltamisalassa olevan julkisen yrityksen liiketoiminnalle?

-

Laki julkisin varoin tuotettujen tutkimusaineistojen uudelleenkäytöstä

Kommentit laista julkisin varoin tuotettujen tutkimusaineistojen uudelleenkäytöstä kokonaisuutena.

-

Onko ehdotuksella vaikutuksia tutkimusaineistoja tuottaviin tai julkaiseviin tahoihin, joita ei vielä ole tunnistettu? Millaisista vaikutuksista on kyse tai miten niitä olisi mahdollista arvioida tarkemmin?

Pitäisi varmistaa niiden tietovarantojen, jotka on viranomaisen hankintojen kautta syntyneet yksityisille palvelutuottajille ja ovat hankinnassa jääneet viranomaisen saavuttamattomiksi, saatavuus viranomaiskäyttöön. Erityisesti pitäisi kiinnittää huomioita sellaisiin toimintoihin, joita rahoitetaan valtion tuella (valtionosuudet ja valtionavustukset). Jos toimintoihin liittyy tietovarantoja, jotka hyödyttävät toiminnan ja rahoituksen vaikutusten arvioinnissa, niin tietovarannot tulisi saada viranomaisten käyttöön.

Onko olemassa riskiä siitä, että tutkimusaineistoja ei enää asetettaisi julkisesti saataville sen vuoksi, että ehdotettu laki tulisi niihin julkaisun johdosta sovellettavaksi?

-

Missä laajuudessa tutkimusaineistojen maksutonta saatavuutta edellytetään jo nykyään osana julkista tutkimusrahoitusta?

-

Tunnistatteko tutkimusaineistoja, niiden tuottamista tai hyödyntämistä koskevaa sääntelyä, jota olisi ehdotetun lain johdosta muutettava tai joka on ehdotetun sääntelyn kanssa ristiriidassa?

-

Arvokkaat tietoaineistot

Onko toimialallanne tai toiminnassanne tunnistettu tietoaineistoja, jotka mahdollisesti tai todennäköisesti tultaisiin komission toimesta säätämään arvokkaiksi tietoaineistoiksi?

-

Onko toimialallanne tai toiminnassanne varauduttu arvokkaiden tietoaineistojen sääntelystä johtuviin vaikutuksiin? Miten kuvailisitte vaikutuksia ja niihin varautumista? Antakaa mahdollisuuksien mukaan myös euro- tai lukumääräarvioita.

Viranomaisen jatkuviksi kustannuksista, onko huomioitu myös jatkuva kapasiteettitarpeen kasvu? Avoimien rajapintojen käytön laajentuessa rajapintoihin kohdistuu kiihtyvällä tahdilla kyselyitä, jotka kuormittavat taustajärjestelmiä. Esimerkiksi pilvipalveluissa kustannukset syntyvät käytetystä laskenta-ajasta ja kyselyyn vastaaminen kuluttaa laskenta-aikaa.

Yleiset kommentit

Yleiset kommentit hallituksen esityksen luonnoksesta ja ehdotetun sääntelyn vaikutuksista kokonaisuudessaan.

Opetushallinnon tietojärjestelmäratkaisut eivät ole EU-tasolla suoraan yhteensovitettavissa johtuen muun muassa erilaisista koulutusjärjestelmistä. Näin ollen tietojen avaamisen ja rajapintojen yhdenmukaistaminen ei tuota samankaltaista hyötyä kuin esityksessä esille noussut INSPIRE-direktiivi. INSPIRE-direktiivi koskettaa hyvin yleisluonteista tietoa, jonka hyödynnettävyys on globaalia.

Nokkanen Erja
Opetushallitus

Mäkinen Joonas
Opetushallitus